

א) [לקמן סה:י] ג) ב"ק קג, א) [לקמן סה: מגילה ס: ערכין לא, ד) מגילה ס: ערכין לא, ה) ז"ל אמר רבי יהודה, ו) [שבת טז: וס"ג], ז) [גי'א שפלה], ח) אכל בחוס' יטנים לא כחזו כלל הן ומשיכה דהכא עד סוף הדיבור, י"מ,

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ולא אמרי' וכי דתניא לעיל כ"ל ותיעת ר' חייא דאמר נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רבית וכו' וי"ל דמדאורייתא, עיין לקמן דף סד ע"ב תוס' ד"ה ולא:

הגהות הגר"א

א) [רש"י ד"ה יש לו כי הואיל ואם כו, כיצ וכ"ד המבי"ט אכל הראב"ד וש"ס חולקים וכתבו דמלוה לא קיי כלל וע' ח"מ ס' קל"ט וס' י"ד ומש"ס:

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

דמסרלנא מתניתין כווסיה. שאני רגיל לתוך משניות שקטם רבי כברייתא שקטם הוא. ודכוותיה אמר רבא בהגחול בתרא (ב"ק דף ק"א:): **הגיע זמן חטין למכור**. שתייקרו ודרך אוזרותיהן למוכרן מעתה: **יש לו מוסר**. ולא אמרינן דלאו כאיסרו הכא לידו היכא דיש לו דוכי צהו האי מהשתא ואע"ג דלא משך כי מוקרי צרשותיה מוקרי ולא הוי רבית **א**) הואיל ואם צא לחזור קאי עלייהו צמי שפרע. ומיהו היכא דאין לו לאו כאיסרו הכא לידו הוא דהיכא דהייצ ליה זחי פוסק ואע"ג שאין לו דיכול זה לקנותו צמעות שקיבל דחטין מצוין לו הואיל ואל השער אכל זה אין צידו צמה יקנה ודמי לרבית: **ומאי לקח**. דקחמי צמתני' לקח צהלואתו שהיה נושה בו דינר זהב. ולי נראה דלא גרסינן ליה ופירוש משוצב הוא **ו** שנתלה בספר לפי שראה צרבי אושעיא נושה צחצירו מנה דשמעינן מינה דאי הוה יאיצ ליה השתא זחי אפילו אין לו נמי שרי צצט מתניתין ופירשה צלוקא צהלואתו ולא היא לא מצעי לשצושי מתניתין צהכי דר' אושעיא משום חטין קמאי נקיט ליה ולמיימר דיש לו מותר אע"ג דלאו כאיסרו הכא לידו וכי אין לו אסור הואיל ולא צא איסרו לידו אכל מתניתין כי תנא אין לו צבי יין תנאה שמתמת הלוואה צא עליו שהיו כבר דמי החטין מלוה עליו אכל צבי חטין לא תנא איסורא ואפילו אין לו שרי דאיסרו צא לידו וספיר תני צה לקח: **מעמידין מלוה**. שיש לו על צחצירו: על צבי **פירוש**. לפסוק עליהם פירות כשער של עכשיו כל ימות השנה: ולא **אמרינן לא כאיסרו הכא לידו**. דתני **ה**) רבי חייא דאמר לעיל אפי' יש לו אסור: **ושמע מינה והוא שיש לו**. אכל אין לו אין מעמידין מלוה אכל פוסקין על ידי נתינת מעות דקתני מתני' (לקמן דף עב:) ילא השער פוסקין ואוקימנא מתני' דתני רבי אושעיא: **ושמע מינה**. מדקתני הגיע זמן חטין למכור שם לו החטין צדמיס צשער של עכשיו ציוקר ופוסק יין כשער של עכשיו צול שמע מינה איחא לרצבי ינאי דאמר פסק על

הפירות והגיע זמנו למכור וצא ותצטו ואין לו מקבל הימנו הדמיס כשער של עכשיו דמה לי מקבל הן עצמן ומה לי דמיהן: **עושין אמנה צפירוש**. נותנין מעות צאמנה כשער של עכשיו שיואל צשוק ע"מ לקבל פירות אפילו יוקירו חטין: **ואין עושין אמנה**. לפסוק על הפירות כדי לקבל דמים לכשיוקירו דכיון דזחי יאיצ חוזי שקיל מחזי כרציתא: **אם יש לו מוסר**. מהא דרבי אושעיא קא מותיב והכא דמים קא מקבל ששם עליו דמי החטין ומקבל היין ששוע יותר ממנה שנתן ומתחילה לא קנה יין ממנו והרי הוא כמקבל מעות דמי החטים: **צשמך**. הימנו החטים מתחילה דדמי החטין דידיה קא מקבל דצרשותיה אייקור דמשעה שמך כלתה לה תורת

הלוואה וקיבל חוצו וכן צכולן: **שיחד לו קרן זוים**. ואשמעינן דיחוד **אחד צרבים מוסר**. רבית שאינה על ידי הלוואה אלא ע"י מכר ופעמים שצאה לידו רבית כגון זו אם יוקרו הפירות וישלם דמים יש כאן רבית ואם לא ישלם דמים אלא פירות שפסק הוא עמו אין כאן רבית היינו צד אחד צרבים פעמים יש רבית ופעמים אין רבית שהרי אינו פוסק עמו ע"מ לשלם דמים אלא פירות: **ועשה שדהו מכר**. אם אין אנו נותן לך מכאן עד יום פלוני הרי השדה שלך: **בזמן שהמוכר אוכל פירות**. בתוך הזמן מותר: **לוקח אוכל פירות אסור**. שמא לא יצא לידו מכר שיחזיר לו מעותיו ונמנא שצהלוואה היו אללו חה אוכל פירות צרבית: **צייתום צן וזונין**: מאי צינייהו. צמאי קמיפלגי: **צד אחד**. כי האי גוונא שמא יצא לידו רבית שמא לא יצא צד הפצדיה צא לידו רבית צד המכר אינו צא לידו רבית: על מנא להחזיר. דרבי יהודה גופיה לא שרי אלא ע"מ להחזיר שאם לא יהא מכר יחזיר לו פירות שאכל ואפילו הכי אסר ת"ק דצשעת אכילה קאכיל רבית ועצדיה לאיסור: **השפא דאמר רבי ינאי**. גבי פרעון הן ודמיהן שזין דכי היכי דהן מותר דמיהן נמי מותר דמה לי טוב אם הם מקבל יותר ממנה שדמיהן מקבל:

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סג.

דאמר רבי ינאי מה י"י הן. החטין מה לי דמיהן כגון יין אם יש לו כך פי' רצינו שמואל ור"ל דוקא יין אכל מעות אסור ואין נראה לר"מ דצפרק הגחול [קמח] (ב"ק דף קג. ושם ד"ה התם) צבי רב כהנא זצין כתנא ואייקר זצנוה מרוותא קמאי א"ל לרב אשקול זחי אמר ליה אי כי מוצני אמרי כתנא דכהנא הוא שרי ואם לאו אסור רב לטעמיה דאמר אין עושין אמנה צדמיס משמע דלר' ינאי שרי למשקל זחי:

בשמשך. ואפילו אכלן המוכר מותר לשלם חטים

אחרים אם יוקירו ולא דמי לצאה צסאה דאסור (לעיל דף סב.) משום דהתם הלוואה והכא זצני **ה**) ומשיכה דהכא לא הויל אלא לענין היתר פיסוק ולא לקנות ממח:

צד אחד ברבית מותר. ואע"ג דצשעת הפרעון הוי רבית כיון צצשעת הפסק הוי צד אחד של היתר שרי ואי"ת אי"כ סאה צסאה נמי יהא מותר ללות לרבי יהודה דצד אחד הוא דשמא לא יוקירו דצהלוואה נמי שרי רבי יהודה צד אחד צרבית כדאמרין לקמן (דף סה:.) צבי משכן לו צית משכן לו שדה הא דלא כר' יהודה ויש לומר דלא חשיצ צד אחד צרבית אלא דבר שיש ציד מלוה או ציד לזה לעשות צד אחד שלא יהא רבית ולא דמי לצאה צסאה שחלוי צשער וע"כ יהא רבית אם יוקירו: **רב"ת ע"י מנת להחזיר איבא בינייהו**. ואם תאמר מאי

טעמא דרצנן דאסרי דאזיז רבית הוא זה והלא כשיצא לפדות מנכה לו תחילה פירות שאכל וי"ל ודאי אם הוא עושה כן לא הוי רבית אלא מצריכו לפרוע תחילה הכל קודם שינכה לו כלום ואם לא יוכל לפרוע לו הכל תהא משוקעת צידו ואם תאמר דתנן צערכין (דף לא. ושם ד"ה והתניא) המוכר צית צצתי עמי חומה גואל מיד וגואל עד שנים עשר חדש הרי זו כמו רבית ואינו רבית ופריך צגמי' והתניא רבית גמורה היא אלא התורה התירה ומשני הא ר' יהודה והא רצנן והשתא לרבא דלכולי עלמא צד אחד צרבית אסור

היכי משני **ו**) יש לומר דמדאורייתא מודה רבא דצצד אחד צרבית פלוגי אכל מדרצנן נראה לרבא דליכא למאן דשרי ורבי יהודה שרי הכא אפילו מדרצנן כדמוכח צעוצדא דמיימי לכך מוקי רבא דאיירי צרבית על מנת להחזיר ואם תאמר דצפרק צתרא דמגילה (דף ס: ושם ד"ה רבי) תנא אין מוכרינן צית הכנסת אלא על תנאי אימתי שירצה שיחזור דצרי רבי מאיר ופריך צגמרא ולרבי מאיר היכי דיירי ציה הא הוה ליה רבית ומשני סצר לה כרבי יהודה דאמר צד אחד צרבית מותר וי"ל לרבא איירי התם כגון שהתנו עמו שאם יפדו יתן השכר על שצד צו:

ופוסקין

מילתא היא: הא מני. דקתני יש לו מותר: רבי יהודה היא דאמר צד אחד צרבית פלוגי אכל מדרצנן נראה לרבא דליכא למאן דשרי ורבי יהודה שרי הכא אפילו מדרצנן כדמוכח צעוצדא דמיימי לכך מוקי רבא דאיירי צרבית על מנת להחזיר ואם תאמר דצפרק צתרא דמגילה (דף ס: ושם ד"ה רבי) תנא אין מוכרינן צית הכנסת אלא על תנאי אימתי שירצה שיחזור דצרי רבי מאיר ופריך צגמרא ולרבי מאיר היכי דיירי ציה הא הוה ליה רבית ומשני סצר לה כרבי יהודה דאמר צד אחד צרבית מותר וי"ל לרבא איירי התם כגון שהתנו עמו שאם יפדו יתן השכר על שצד צו:

מה

סג.

יב א מיי' פ"י מהל' מלוה ולה' ה' ו סמג לאוין קג טוש"ע י"ד ס' קסג סעי' א וסעי' ב: ב ב טוש"ע י"ד ס' קעה סעי' ו:

בא ג מיי' פ"ו מהל' מלוה ה' ד סמג לאוין קג טוש"ע י"ד ס' קסד סעי' ד וע"ש ובס' קעצ סעי' א:

קעד סעי' ה ובר"י:

מוסף רש"י

ועשה לו שדהו מכר. משמכן לו שדהו על אוחו מנה וכתב לו אם לא אתן לך מנה מיכן ועד שלש שנים הרי הא שלך (נורכין לא.). בזמן שהמוכר אוכל פירות. כל אותן שנים, מותר. לוקח אוכל פירות אסור. שמא יגאלנה בתוך שלש ומנאל שאכלס צרבית (טו), צד אחד ברבית. שאם יגאלנה יהא רבית ואם לא לא יהא רבית (טו),

עין משפט
נר מצוה